

Norges vassdrags- og energidirektorat, NVE

Huseiernes innspill til endringer i energilovforskriften og forskrift om kraftomsetning og netjtjenester

Huseierne er en partipolitisk uavhengig forbrukerorganisasjon for landets boligeiere. Vi har 277.500 medlemmer, noe som utgjør ca.10 prosent av alle landets husholdninger. I tillegg representerer vi også over 7200 sameier og frittstående borettslag. Medlemmene våre bor i leiligheter, rekkehus og eneboliger, og representerer bredden i den norske boligmassen.

Strøm og nettleie er blant husholdningenes større utgiftsposter, og Huseierne er bekymret for det samlede økonomiske trykket på forbrukerne. Strøm er blitt en uforutsigbar utgiftspost, og våre egne undersøkelser viser at strøm er den varen/tjenesten flest husholdninger bekymrer seg for. Mange forbrukere synes det er vanskelig å bruke strømmen «riktig». Etter innføring av nye AMS-målere og ny nettleiemodell, er kundens evne til å flytte og tilpasse forbruket blitt viktigere. For å få til et mer forbrukervennlig strømmarked hvor kunden enklere kan bidra med sin fleksibilitet, er det helt avgjørende at kunden settes i sentrum.

Huseierne er positiv til at man vil sikre et bedre hjemmelsgrunnlag for å innhente og bruke detaljerte måledata fra Elhub. Forskriftsendringene skal blant annet gi klare rammer for hvilken behandling av personopplysninger fra Elhub som er tillatt for Norges vassdrags- og energidirektorat, Reguleringsmyndigheten for energi og Statnett, og til hvilke formål personopplysningene kan behandles. Dette er bra, men Huseierne mener man samtidig må se på forenkling av tredjepartstilgang i Elhub. Vedvarende mangelfull og vanskelig tilgang til egne strømdata i Elhub, resulterer i at nytten for husholdningene i stor grad uteblir i dag.

Trenger bedre utnyttelse av strømdata

[Forslaget](#) skal sikre tilstrekkelig klarhet rundt spørsmål om utlevering og deling av informasjon og data fra Elhub til NVE, RME og Statnett, og behandling av disse. Gjennomføring av deres oppgaver forutsetter godt informasjonsunderlag og innebærer bruk av data, inkludert enkelte personopplysninger fra Elhub. Behandling av personopplysninger krever særlig rettsgrunnlag i tråd med personvernforordningen og norsk lov.

Huseierne støtter formålet og de foreslåtte endringene i høringsnotatet, men vi mener det er viktig at informasjonsbanken til Elhub i større grad også tilgjengeliggjøres for tredjeparter. Den inneholder store mengder data som er helt sentrale for å videreutvikle og forbedre kraftsystemet gjennom å få på plass forretningsmodeller for økt fleksibilitet, mer lokal energiproduksjon og -bruk, og bedre utnyttelse av eksisterende nett. Huseierne mener at datagrunnlaget i informasjonsbanken, på en trygg og anonymisert måte, bør gjøres tilgjengelig for markedsaktører og andre tredjeparter.

Det er ingen grunn til at anonymiserte datasett skal kreve juridisk tredjepartstilgang til målepunktene med persondata. Anonymiserte datasett til tredjeparter vil være nyttig i for eksempel markedsanalyser og -prognoser, forskning og utvikling. Slike datasett kan også

brukes til utvikling, drift og optimering av forretningsmodeller i kraftsystemet, som for eksempel energirådgivning, fleksibilitetstjenester, og delingsordninger.

Avgjørende for fleksibilitetsmarkedet

Samtidig vil Huseierne benytte anledningen til å løfte flere aktuelle problemstillinger og løsninger når det kommer til Elhub og utnyttelse av egne strømdata. Argumentet om samfunnsmessig nytte ble tidlig lagt til grunn for opprettelsen av Elhub. Elhub skulle blant annet sikre at sluttbrukere enkelt kan innhente og bearbeide egne data dersom de ønsker det, og tilpasse forbruket etter prisene som varierer gjennom døgnet. Huseierne kan ikke se at dette er innfridd, og det haster med å få på plass gode løsninger.

Den smarte måleren er det som kobler forbruker til Elhub, og det er derfor viktig at utfordringene i Elhub tas på alvor. Husholdningene trenger enkel tilgang til informasjon om eget strøm- og effektforbruk, særlig sett i lys av tilpasning til den nye nettleiemodellen og fremtidens fleksibilitetsmarked. Mangelfull og vanskelig tilgang til egne strømdata i Elhub, resulterer i at nytten for husholdningene i stor grad uteblir. Huseierne etterlyser konkrete tiltak som kan bidra til at strømkundene enklere får utnyttet egne strømdata i Elhub.

Enklere samtykke må på plass

Elhub gir i dag sluttbrukerne tilgang til egne kundeopplysninger og målerdata gjennom pålogging med BankID eller MinID til "min side". Vår erfaring er at de fleste privatpersoner som logger inn i Elhub gjør det for å godkjenne tredjepartsaktører. Dataene som ligger der vil kunne gi verdi til den enkelte kunde, men vil også være nyttig med tanke på kraftsituasjon, nett og utslipp. Da er det viktig at tjenesten er enkel og oversiktlig slik at kunden faktisk gjennomfører godkjenningssløpet.

Vi ønsker at samtykke kan gis gjennom løsning hos tredjepart. Det bør være mulig å tilby eksternt grensesnitt, eks. web service, som bygges inn i tredjepartens løsninger for å droppe ekstrapålogging for sluttbruker. Det å gi eksplisitt tilgang til tredjepart er ikke en unik handling for Elhub, og bør være overkommelig å få på plass raskt. Det bør være like enkelt å godkjenne tredjepartaktører som det er å bytte strømleverandør.

Hvis vi fortsetter som nå, vil dette forbli en stor barriere for å gjennomføre miljø- og energitiltak i folks boliger – og i fellesskapsregi i borettslag og sameier. Vi er helt avhengig av at dataene settes i system, slik at forbrukerne kan få hjelp til å kutte effekttoppene og jevne ut forbruket. Fortolkning av data i Elhub vil være helt avgjørende for å få til det.

Ingen konkurransenøytralitet i dag

Et annet viktig poeng ved innføringen av de nye målerne, var at Elhub skulle bidra til konkurransenøytralitet i markedet. Det ble understreket at nettselskapenes kundekontakt og valg av tekniske løsninger i forbindelse med utrulling av AMS, ikke måtte utnyttes for å skape konkurransefortrinn for kommersiell virksomhet tilknyttet eget konsern. Vi ser at nettopp det siste er tilfelle i dag, fordi rollen til kraftleverandører har endret seg med digitaliseringen. AMS har åpnet for at de kan tilby andre og flere tjenester enn før, og de kan på mange måter konkurrere mer direkte med tredjepartsleverandørene enn det som har vært tilfelle tidligere.

Huseierne og 11 andre organisasjoner sendte derfor 10.12.2020 et felles brev til NVE/RME der vi redegjorde for utfordringene med Elhub Web Plugin for godkjenning av tredjepartstilgang for privatpersoner, og hvordan denne prosessen må forenkles for å sikre at

forbrukere, borettslag og sameier kan få merverdi av sine smarte strømmålere og strømdata. Vi har de siste årene hatt flere nyttige fysiske og digitale møter med både RME, Energi Norge, OED, Statnett og Elhub om saken uten at det har resultert i noen endringer.

Huseierne og syv andre organisasjoner klaget også i juni 2021 inn Elhub til Konkurransetilsynet. Det gjorde vi fordi vi mener at kraftleverandørene i dag har et klart konkurransefortrinn når det kommer til utnyttelse av kundenes strømdata. Elhubs praksis med to forskjellige akseptløsninger for kraftleverandører og tredjepartsaktører er konkurransevridende. Praksisen fører til at kraftleverandørene har et klart konkurransefortrinn når det kommer til utnyttelse av strømdata. Bak ligger et felles ønske om at de verdifulle strømdataene som ligger i Elhub blir utnyttet bedre enn vi klarer i dag.

Gevinstanalyser må inkludere forbrukernytte

Elhub har foretatt en [gevinstanalyse](#) fra august til november i år, som ser på hvilken verdi etableringen av Elhub har hatt for samfunnet, hvilke utfordringer som står i veien for å oppnå større gevinster, og ikke minst hvilke tiltak som kan eller bør gjøres for å oppnå ytterligere gevinster. Blant gevinstområdene nevnes økt innsikt gjennom tilgjengeliggjøring av data til statistikk, analyse og forskning, samt økt nøytralitet, bedre tilrettelegging for konkurranse og innovasjon. Sist, men ikke minst, er mer effektiv energibruk, økt forbrukerfleksibilitet og mer lokal energiproduksjon et viktig gevinstområde.

Elhub påpeker selv at det er utfordrende at uoversiktlige nettariffer gjør det vanskelig å formidle prissignaler til kundene, og at Elhub er lite kjent blant sluttbrukerne. Videre er det utfordrende for tredjeparter å få tilgang til data for nye kunder, og det er byttebarrierer knyttet til bruk av HAN-port for sanntidsdata. Med nye og moderne API-er for tilkobling og uthenting av data, vil man få enklere tilgang på data i Elhub – og bedre og enklere godkjenningprosesser. Huseierne håper Elhub vil løfte disse problemstillingene fremover og jobbe for gode løsninger her.

Huseierne mener også at Elhubs bransjeråd bør inkludere relevante tredjeparter og sluttbrukerinteresser for å sikre best, enklest og sikrest mulig utnyttelse av kundenes strømdata.

Oslo, 2. desember 2024

Linda Ørstavik Öberg
Energipolitisk rådgiver

Morten Andreas Meyer
Generalsekretær